

Karen Horsens' prædiken 20. søndag efter trinitatis

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Dato

24. oktober 2004

Sted

Sct. Jørgensbjerg Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 21, vers 28-44

Salmer

O, havde jeg dog tusind tunger
Behold os, Herre, ved dit ord
Jesus, dødens overvinder

—

Nu fryde sig hver kristen mand
Dit minde skal, o Jesus, stå
Min mund og mit hjerte

- 1 Forældres forventninger til deres børn har jo nok undergået en del forandringer i tidens løb. Den søn, der sagde nej til sin fars anmodning om at give en hånd med i marken, men alligevel gjorde arbejdet, ham ville vi da vist alle være tilfredse med. Den knægt skal altid lave en masse vrøvl først, men han gør jo,
- 5 hvad han skal, han er jo god nok faktisk. Og den anden, der sagde ja, men ikke fik gjort noget, – tja, unge mennesker har jo så meget i hovedet nu om dage, og hans vilje er såmænd god nok, men han glemmer og har svært ved at tage sig sammen. Sådan er det tit med ungdommen.
- 10 Det var imidlertid til farisæerne, Jesus fortalte lignelsen, og det var endda i de 5 dage mellem palmesøndag og langfredag, hvor tonen var blevet meget skarp. Og i samtidens øjne, ikke mindst farisæernes, bar begge brødre sig meget ilde ad. At sige nej til et påbud fra sin fader, det var åbent oprør ikke blot mod faderautoriteten, men mod al orden og mening i tilværelsen, ja, til syvende og
- 15 sidst mod Gud selv, og det var et spørgsmål, om et nej ganske kunne sones ved en senere omvendelse. Ville farisæerne nok have sagt.

- Der er et af de gamle håndskrifter, hvori farisæerne siger, at det var den søn, der sagde ja, men ikke gjorde arbejdet, der gjorde sin fars vilje. Det er absurd i vore
- 20 øren, men det kan alligevel være det, farisæerne har sagt. De vidste meget vel, at Jesu lignelser var spejl, holdt op foran dem for at de skulle kunne genkende sig selv i dem. Og hvis det endelig skulle være, så ville de måske helst genkende sig

selv i ja-siger-sønnen. De lignede faktisk ham mest. For de sagde jo ja ja ja til
25 Gud, dag ud og dag ind. Ja, vi skal nok, sagde de og så knoklede de på med alle
paragraferne i hele Moseloven foruden nogle, de selv havde opfundet. Og når de
selv opfandt nogle paragrafer, så var det vel netop fordi de udmærket forstod, at
de med alle deres krydser ved punkter i loven, de havde opfyldt, morgenbøn ja,
synagogen formiddag ja, almisse på torvet ja, sabbaten overholdt selvfølgelig
30 o.s.v. – de vidste godt, at de med alt det alligevel var langt fra at opfylde lovens
inderste mening: du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og din næste
som dig selv. Og det kunne da godt være, at de toldere og syndere, Jesus
mængede sig med, sommetider slumpedede til at komme nærmere på kærligheden
til Gud og næsten, men det måtte alligevel være dem, farisæerne, der havde
35 retten på deres side, for de havde den gode vilje, den ærlige stræben. Og de andre
– tolderne og de løse piger, ja de nedbrød moralen i en tid, hvor folket under
den romerske besættelse netop havde brug for at stå sammen om Mose Lov og
de jødiske værdier og Israels traditioner.

40 Skulle en og anden af dem engang omvende sig, ville det ikke gøre meget forskel
– der var for meget, der var ødelagt. Og det havde farisæerne nok
samfundsmæssigt betragtet ret i. Tolderne var ikke sociale tabere, som vi så
elskværdigt kalder det. Absolut ikke. De var velhavende, i kraft af villighed til at
lade sig bruge af romerne samt angiveligt en god del fup og svindel. Nej, det kan
45 ikke siges for tit, at vi ikke skal se ned på farisæerne. Deres slags kan ikke
undværes i noget samfund.

Men i dag er det jo altså os, der skal se os selv i lignelsens spejl. Der kan være, vi
synes, der mangler en tredje søn: nemlig en søn, som glad siger: ja, far, og som
50 derefter villigt arbejder hele dagen. Når en sådan søn ikke er nævnt, er det fordi
sådan én har Jesus aldrig mødt. Og det forstod farisæerne godt, så de
protesterede ikke over at han ikke var der. Og så må vi vel også hellere tage
spejlet som det er og vælge mellem de to brødre.

55 De var altså brødre. De har det til fælles, at de er stride. Der er ingen af dem, der
af hjertet vil, hvad faderen vil, men de undviger på hver sin måde. Hvis en bil
ryger tværs ind over fortovet og har kurs lige imod os, så finder vi vel på at
springe til side. Den ene side eller den anden side. Og når Jesu ”Du skal elske din
næste” har kurs imod os med aldeles personlig adresse, så finder vi også ud af at
60 springe til side, på den ene eller den anden måde. Vi kan som farisæerne insistere
på, at vi i hvert fald er dem, der gør vores bedste, vi er kun mennesker, men vi

prøver på at være ordentlige mennesker, og det er vel bedre end at lade stå til som så mange gør. Vi kan også springe til den anden side og sige, ak nej, vi lever
65 ikke op til kærlighedsbudet, vi er syndere, ikke bedre end tolderne og de andre syndere. Men som gode lutherske kristne véd vi da i det mindste, at vi er syndere. Og så siger vi ikke, at det er bedre end at være farisæere, men det ligger vel egentlig i sagens natur: vi véd i hvert fald, at vi ikke er gode – i modsætning til visse andre, som tror de er så fromme. Men som Grundtvig siger: lad ej
70 fjenden os indskyde lidt det er dit ord at lyde. Får vi sagen drejet derhen, at det er helt i orden, vi ikke glade følger Guds vilje, – hvis bare vi indrømmer at være syndere, så er det jo slet og ret en mere raffineret måde at være farisæer på.

Begge brødre kan naturligvis også føje til, at det er så svært at være menneske, at
75 det er svært at se, hvordan man bedst kan elske sin næste og gøre godt imod ham, verden er så fuld af problemer. Hjælper man f.ex. virkelig en mand ved at give ham 100 kr.? Har den kone godt af at blive hjulpet, skulle hun ikke hellere lære at stå på egne ben o.s.v. Og alle disse indsamlinger, hvad skal man give til – eller skal man hellere helt lade være? Vi kender problemerne. Men det nytter
80 ikke rigtig. Der er ingen afvigemanøvrer, der er rigtig gode. For hvad er det, der er i vejen med os ? Jamen fejlen ligger jo i vor vilje. Vanskelighederne kommer ikke af, at det er svært at se, hvad der er det gode, vanskelighederne kommer fra vore egne hjerter.

85 Der er dem, der synes det er så svært at tro på en god Gud i denne onde verden.. De vil hellere tro på det gode i mennesket. Jamen, – er det ikke meget, meget sværere ? Det gode i mennesket ! hvis skyld er da alt det, der er rent galt her i verden ? Hvis ikke Gud findes, kan det jo ikke være hans skyld. At tro på det gode i mennesket forudsætter megen blindhed og naivitet, også i forholdet til én selv.
90

Hvilken af de sønner vi end prøver at ligne os ved, ender vi i noget, der er en bedømmelse, en dom: vi står som ydmyge syndere, der mener alt med dem er i orden, siden de ved, de er syndere – somom denne billige indrømmelse var en
95 kvalifikation. Gud får ret og vi får fred, ikke sandt. Eller vi står som rethaveriske syndere, der pukker på deres gode vilje og ikke vil høre, der skulle være noget i vejen med den. Det gør vel ikke så stor forskel, om vi er det ene eller det andet. Spørgsmålet er. Hvordan skal vi leve med det ?

100 Der er ingen tredje bror i lignelsen, intet evangelium i lignelsen, men der er

alligevel en tredje bror til stede: han, der fortæller lignelsen. Han, der gjorde sin faders vilje helt ind i døden. Med ham kan ingen identificere sig. Vi kan ikke genkende os selv i ham. Men så underligt er det, at han identificerede sig med os. Og alt det, vi ikke kan holde sammen på eller ikke vil holde sammen på – om loven og evangeliet, der jo egentlig er to sider af samme sag, fordi det er saligt at gøre Guds vilje, alt det, det møder os, lyslevende og nærværende i ham. Han sagde ja og gik hen og gjorde sin faders vilje. Og dermed banede han vejen for os. Han kom til os som en af vore egne og vi er stadig hans egne.

Hvad vi end er her i verden og i al evighed, det vil han være sammen med os. Toldere og skøger og farisæere skal nok gå ind i Guds rige førend vi, som skrevet står. Men da Jesus gjorde fælles sag med os og gik i døden, da tog han toldere og skøger og farisæere ved hånden og gik sammen med dem ind i Guds rige – tog os med, som var det en flok spædbørn, han havde taget i favn. Og det var det jo også. Det var sådan, det begyndte, og sådan det fortsatte.. Derom taler han til os den dag i dag, i ordet og dåben og nadveren, i hele vor gudstjeneste. Så –

lad os alle trindt om land med liv og lyst nu kvæde,
for Gud, så god som han er stærk, har gjort et herligt underværk
betalt i dyre domme.

Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af Karen Horsens' søn, Rasmus Christian Olsen, og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra Rasmus Christian Olsen.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

20. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-20-sondag-efter-trinitatis>